

PER A LA HISTORIA DELS PARTITS POLITICS A CATALUNYA ACCIO CATALANA - 1931

En entrar a l'any nou donàvem una mirada retrospectiva al que havia estat l'any que se n'acabava d'anar, i fèiem una mica de balanç del que la República havia fet, balanç molt necessari de fer per enenyar-lo als llepa-fils que en temps de la Monarquia s'haurien aconcentat amb una petita delegació que el Govern central hagués donat a Catalunya, autoritzant-la per a ballar sardanes els diumenges sense demanar permís a l'autoritat, i ara que en vuit mesos de règim de llibertat hem avançat més que no s'havia avançat en trenta anys, fan el desmenjat perquè aquest avenç ha vingut amb la República.

Però, a més a més d'aquesta visió global de la feina feta per la República, és interessant passar balanç del que han fet els partits catalans en 1931. Examinem avui el que ha fet el partit catalanista republicà.

ACCIO CATALANA A L'AJUNTAMENT

L'any 1931 va començar amb govern Berenguer. Feia onze mesos que estaven en segona dictadura. Eren les seves acaballes. El partit d'Acció Catalana estava una mica podrit per dins, a causa de què els seus dirigents eren massa nombrosos pel poc que hi havia a repartir, i massa ambiciosos per a poder entendre's. La seva representació a l'Ajuntament automàtic havia donat senyals ben patents d'indisciplina, de manca de tot sentit republicà i d'arribisme net i pelat. Proves: Un dels representants d'aquest partit pseudo-catalanista-republicà, el senyor Coll i Rodés, havia votat perquè de la Diagonal se'n continués dient "Avenida de Alfonso XIII". El senyor Massot, que quan havia pres possessió del càrrec havia dit que el partit no acceptava les tinençes d'Alcaldia de R. O., però que si la llei hi obligava, és clar, no tindrien més remei que acatar-la i fer el sacrifici d'acceptar-les; després, en ocasió que el Comitè Pro-Libertat — constituït quan el general Despujol va segrestar Francesc Macià, — va acordar que tots els representants dels partits integrants d'aquell Comitè es retirassin dels Ajuntaments com a protesta, féu un discurs dient que ells, els del partit d'Acció Catalana, se n'havien d'anar, però que de moment es quedaven perquè encara tenien una mica de feina. I es van quedar a l'Ajuntament sense que el partit es veiés prou fort per a fer-los complir, indisciplinats com estaven, fins que nosaltres els vàrem treure el 14 d'abril.

El partit d'Acció Catalana estava a l'Ajuntament fent aquest paper tan lluit, organitzant lluminàries a la plaça de Catalunya i cultivant el bluf dels grups escolars, que després els ha hagut d'inaugurar l'Esquerreta, perquè, a pesar d'aquells grans cartells electorals d'Acció Catalana, ells ha trobat que no tenien ni mobles, havent de pagar en canvi, gràcies a Acció Catalana, com uns 100.000 duros de sous als mestres que l'Acció Catalana va cutiar a nomenar sense tenir feina que donar-los i que no han pogut entrar a prestar servei fins ara perquè no hi havia de què.

ACCIO CATALANA DAVANT LES ELECCIONS BERENGUER

En l'ordre general de la política del país, el partit d'Acció Catalana estava esperant amb candeletes les eleccions generals que el Govern de la Dictadura Berenguer anunciava com a properes. Nosaltres ja estàvem tips i retips de dir que tot ciutadà i tot partit que tingués sen-

E. R. de C.

Primer Congrés Nacional D'acord el Directori del Partit i diversos elements representatius de les comarques catalanes, i aprofitant l'avenç de trobar-se a la nostra ciutat els parlamentaris d'Esquerreta Republicana de Catalunya, que han assistit a l'Assemblea de la Generalitat, han tingut lloc aquestes dies, diverses converses, i s'ha acordat, en principi, la data de reunió del Primer Congrés Nacional, la qual es farà pública oportunament.

timents liberals i esquerrans havia d'abstenir-se d'acudir a unes eleccions convocades sense cap garantia, que seria una comèdia, però a Acció Catalana hi havia molta fam endarrerida i no hi havia manera de fer-li entendre que presentant-se no era decent i que a més a més era envilir el cos electoral.

El senyor Rovira i Virgili, que tan aviat se separava d'Acció Catalana com tornava a entrar-hi perquè li ajudessin "La Nau" a ben morir, sostenia aquella teoria tan poc discreta per amagar l'ambició, la vanitat i l'arribisme abans esmentat, que el que calia fer era anar a les eleccions, i després, en tot cas, guardar-se les actes a la butxaca i abstenir-se d'anar al Parlament. La qüestió era tenir les actes de diputat.

Va caldre que els republicans, els socialistes i àdhuc els constitucionalistes de Madrid es manifestessin abstencionistes, perquè els d'Acció Catalana veiessin que estaven fent el ridícul i que havien enenyat massa el llautó. No veien que si tothom s'abstenia, les eleccions no s'arribarien a fer, que era el que es tractava de demostrar, creant ensem un obstacle més al Govern i al règim. Com que Déu no els ha afavorit amb visió política, ells no el velen aquest efecte; i només veien que si declaraven que no anaven a les eleccions, la Lliga tindria el camí lliure i s'emportaria totes les actes de Catalunya.

ACCIO CATALANA NECESITAVA TRENTA TRES ACTES

A mig febrer va pujar el Govern Aznar amb els representants més conspicus dels partits monàrquics, disposat a fer unes eleccions i a veure el que passava. L'Acció Catalana va veure el camí obert per poder-se de l'Ajuntament de Barcelona amb la capa del seu catalanisme republicà i es disposà a l'assalt.

Mentrestant fou convocada una conferència d'Esquerres sollicitada per L'OPINIÓ. El partit catalanista republicà, no hi va, naturalment, concòrrer, perquè és més de dreta que d'esquerreta, i a més a més perquè es creia prou fort — que és atrevida la ignorància — per a prendre la vida a tothom. Els dies 17, 18 i 19 de març es celebrava la Conferència i quedava constituïda l'Esquerreta Republicana de Catalunya amb un programa concret que es disposaven a servir els diversos elements que, procedents de diverses fraccions s'unien per a un fi comú, en conglomerat compacte.

s'hauria proclamat la República a Barcelona ni el general Despujol hauria deixat Capitanía, perquè s'hauria sentit emparat per una força política addicta, ni avui possiblement tindriem res del que tenim.

LA REPULSA MES CRUEL

En el pecat de llur ambició trobarem, però, la penitència. En aquella campanya electoral, el partit catalanista republicà feia mitings per a les cadires. Amb una organització perfecta, — perquè l'ambició dels seus prohoms i aspirants a prohoms no els deixava ésser gausius, — ni tan sols veien que anaven al fracàs més espantós, i el mateix dia de les eleccions eren tan inconscients que no s'adonaven que no els votava ningú. Havien presentat 33 candidats i tots 33 varen anar a l'ajuntament. Fou la repulsa més cruel que el cos electoral de Barcelona hagi donat mai a cap partit. Per a combatre l'Esquerreta havien apelat ja a totes les armes que d'aleshores ençà no han deixat. El mateix 12 d'abril, des de "La Publicitat", es llançava la insídia que Francesc Macià, fastiguejat de l'Esquerreta, havia marxat de Barcelona perquè no volia ni sentir parlar d'eleccions ni s'hi volia trobar, i el set-ciències Manuel Brunet feia un article amb to doctoral i pedant dient que la candidatura d'Esquerreta Republicana de Catalunya no l'havia de votar ningú que rumiés un xic, perquè, com que ja se sabia que havia de perdre, votar-la era tan com llançar els vots. Dos dies abans, l'altre set-ciències Rovira i Virgili, home també d'una

(Segueix a la pàgina 3)

COM EN EL TEMPS DE LES DILIGENCIES

Sembla inútil que s'hagi inventat l'aviació que posa Madrid a poc més de tres hores de Barcelona. Per a molta gent que viu a la capital de la República espanyola, Barcelona es troba tan allunyada de Madrid com en els temps de les diligències, quan s'havia de fer nit pels hostals i encara no acabava d'arribar-s'hi mai.

A propòsit de la política catalana, el col·lega madrileny "Crisol", ha dit una pila de coses tan desconfocades, tan lluny d'osques, que fan vertadera pena. Més que mala informació respecte de les coses de Catalunya, demostra absència d'informació. Però en aquest cas, si no es té informació, el millor és no parlar del que no es coneix. És més senzill deixar en pau la ploma que no pas prendre-la per tal d'escriure del que s'ignora.

Segons "Crisol", a Catalunya hi ha un Partit — l'Esquerreta Republicana de Catalunya —, que s'ha apoderat del Govern de la Generalitat "i se manté aferrada a él por todos los medios, sin dar entrada a otros elementos catalanes — de representación por lo menos tan genuina como la suya —, antes al contrario, desalojando a los que estaban ya representados en el Consejo".

D'això, "Crisol" en diu actuar en dictadura, i encara aquesta dictadura actua "en una penumbra que desdice de los principios democráticos". Naturalment, tot això ve, segons "Crisol", perquè com que nosaltres vàrem pactar amb els Sindicats que ens vinguessin a votar com un sol home a canvi que els donàrem "oro y el moro", els Sindicats ens els varen donar tot sentit: Donant la victòria a aquest sector del catalanisme, provoquem un conflicte que serà aprofitable per als nostres fins revolucionaris. "Crisol" aconseguiria un gran èxit si publicava aquesta truculenta novel·la per "entregues" en fullat.

EL PLET DE L'INDIA

GANDHI HA ESTAT DETINGUT NOVAMENT

També ha estat empresonat Wallahbai Patel, i el Comitè del Congrés serà perseguit

Bombai, 4. — Aquesta matinal ha estat detingut el líder nacionalista Gandhi.

LA PROTESTA DEL POBLE

Bombai, 4. — La detenció de Gandhi és interpretada com un advertiment del Govern als governs locals perquè prohibeixin qualsevol acte de propaganda i procedeixin, sense formació de causa, contra els caps del moviment nacionalista.

CONTRA EL COMITE EXECUTIU DEL CONGRES

Delhi, 4. — El Comitè Executiu del Congrés ha estat declarat il·legal.—Fabra.

EL DIUMENGE PRESIDENCIAL

FRANCESC MACIÀ VISITA LA COMARCA DE BAGES

L'adhesió popular es produí en ovacions entusiastes. — Diversos parlaments del President

Diumenge, el President de la Generalitat senyor Macià, acompanyat del diputat de la Generalitat, senyor Farreres i Duran, del secretari particular de la Presidència, senyor Alavedra i del capità de mossos d'esquadra, senyor Gatell, sortí de Barcelona en automòbil per tal de visitar diversos pobles de la comarca de Bages i assistir als actes preparats en algun d'ells.

A MONISTROL, SANT FRUITOS, SALLENT I BALSARENY

A Monistrol es deturà el vehicle. La vila en pes esperava el President, al qual aclamà mentre l'alcalde, en saludar-lo, li llurava un bellíssim ramell de flors.

CONTRA EL COMITE EXECUTIU DEL CONGRES

Delhi, 4. — El Comitè Executiu del Congrés ha estat declarat il·legal.—Fabra.

aquest un poble que sempre ha viurat, un poble viu, un poble que mai no ha desmentit la seva fe catalanista". Acabà dient que ben aviat farà a Salient una visita especial, per tal de testimoniar el seu agrament als salientins.

PARLAMENT DE FRANCESC MACIÀ, A NAVAS

A Navàs anà tothom a rebre el President. Una orquestra tocà l'Himne de Riego. L'alcalde donà la benvinguda al senyor Macià, i tot seguit tingué lloc l'acte d'inauguració, en un dels principals carrers de la vila, una plaça amb el nom de Francesc Lalret, que d'ara endavant, portarà. En aquest acte, el senyor Farreres i Duran, exaltà les virtuts cíviques de l'inoblidable mestre de la democràcia catalana.

NOTABLE CONTRAST

Es de remarcar que en els mateixos moments que tenien lloc les proves d'afecte al nostre venerable President, se celebrava a Manresa un acte polític organitzat per Acció Catalana, i en el qual feren ús de la paraula diversos dels seus més destacats oradors.

IMPORTANTES ACTES A SANT VICENTS DE CASTELL

Sant Vicents de Castellet fou el poble que seguí Manresa en la ruta del President.

EL PRESIDENT VISITA LA UNIO CATALANISTA REPUBLICANA, DE MANRESA

Des de Navàs, i després de deturar-se uns moments a Sampeador, el President de la Generalitat i els seus acompanyants, es dirigiren a Manresa.

totes les ambicions, hi ha Catalunya." Manifestà seguidament el senyor Macià, que el dia que l'Estatut sigui aprovat, es procurarà, abans que res, protegir els humils, els obrers, els que tenen més necessitat de protecció, i enlairar la cultura mitjana del poble, per tal d'aconseguir que en el menor temps possible, Catalunya pugui ésser una terra civilitzada com aquelles nacions de l'Europa del Nord que són fars en els quals procurarem emmirallar-nos.

Digué, també, que ell no voldria que hi haguessin les lluites que actualment sembla que s'inicien entre els catalans. "Però si volen lluitar, l'acceptaré, i seguiré endavant, passi el que passi. Macià no es quedarà enrera. Macià es jugarà el cap una i mil vegades més pels seus ideals i perquè Catalunya aconseguís les seves llibertats."

Una formidable ovació coronà les darreres paraules del President de la Generalitat.

La cobra que executava sardanes, davant del Centre, executà, en sortir el President, els "Segadors", que foren aplaudits per la multitud.

En canvi l'homenatge al President de Catalunya, que hem relatat, completament improvisat, fou un èxit brillantíssim, el mateix per l'entusiasme que palesà el nombros públic que hi assistí, que per les moltes al·lusions que es feren al fals esquerrisme dels homes d'Acció Catalana.

Abans d'arribar Francesc Macià, tingué lloc a la plaça pública, un acte d'homenatge en el qual hi prengueren part els diputats a Corts, senyors Lluís Companya, Amadeu Aragall, Josep Grau, Selvas i el tinent d'alcalde de Barcelona, Ernest Ventós.

En arribar a la població, la gran gentada que anava seguint el President, augmentà considerablement. Tots els balcons de Sant Vicents de Castellet, estaven endomassats.

Des del balcó, el batlle senyor Bosch, adreçà la paraula al ciutadans all congregats i presentant els oradors.

Començà Francesc Riera, el qual féu un abundant parlament, referint-se als lligams que té a Catalunya el Partit d'Esquerreta Republicana i la Unió de Rabassaires, per ésser els homes d'Esquerreta els que en el seu programa de Partit, porten l'única solució per al greu problema del camp.

Revolta a l'Argentina

Revolta a l'Argentina Sembla que el moviment irigoyenista